

Vraag nr. 42
van 20 november 1998
van mevrouw RIET VAN CLEUVENBERGEN

Actie nieuwe spelling overheidsdiensten – Evaluatie

Ingevolge het besluit van de Vlaamse regering van 30 mei 1996 werd de nieuwe spelling van kracht op 1 september 1996. Bij een dergelijke grootschalige omschakeling is het de verantwoordelijkheid van de ministers die hierbij betrokken zijn om een zo groot mogelijk publiek te sensibiliseren.

Voor de minister en voor het parlement is het belangrijk te weten welk deel van de bevolking werd bereikt. Zo kunnen niet alleen het kwantitatieve resultaat, maar ook de gebruikte kanalen, bereikte doelgroepen en kostprijs worden geëvalueerd.

Het HOOP 3-project (Homogene Organisatie- en Ontwikkelingsplannen) werd hiervoor opgestart voor het personeel van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en van de Vlaamse openbare instellingen (VOI). Bepaalde initiatieven werden opengetrokken naar andere doelgroepen.

1. Gebeurde er reeds een evaluatie van het opzet ?

Zo ja, wat waren onder meer de bevindingen inzake doelgroepenbereik, efficiëntie van de gebruikte kanalen en kostprijs ?

2. Welke projecten lopen nog door ?

Antwoord

1. Evaluatie van het project

De spelling 1995 werd officieel van kracht op 1 september 1996. Voor een goed verloop werd een overgangsjaar gepland : tot 31 augustus 1997 konden de overheid en het onderwijs de oude spellingsregels nog toepassen. Burgers daarentegen zijn niet verplicht om de spellingsregels van 1995 toe te passen, al zullen de meesten dat uiteraard wel doen.

Het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap heeft ervoor geopteerd om al vanaf 1 september 1996 de nieuwe spellingsregels consequent toe te passen. Om de personeelsleden hierop voor te bereiden, werden tal van acties ondernomen, die werden ingepast in een HOOP 3-project. Zoals bekend hebben ook de Vlaamse burgers mee "geprofiteerd" van een aantal resultaten van dat project.

Over het HOOP 3-project is in het verleden al herhaaldelijk en uitvoerig gerapporteerd. Zo bevat het antwoord op de parlementaire vragen nrs. 35 en 37 van 7 oktober 1996 van de heer Carl Decaluwé een overzicht van alle initiatieven die bij de invoering van de nieuwe spelling werden genomen, met vermelding van hun kostprijs en van de gebruikte distributiekkanalen (*resp. Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 3 van 31 oktober 1996, blz. 169, en BVA nr. 2 van 18 oktober 1996, blz. 115 – red.*).

Bij de evaluatie van het project is vastgesteld dat voor de verspreiding van de verschillende producten optimaal van de beschikbare kanalen werd gebruikgemaakt. De informatie is naar zoveel mogelijk verschillende doelgroepen gestuurd. Een representatieve evaluatie van de effecten van het spellingproject kan alleen als die over alle doelgroepen wordt uitgevoerd. Het behoort evenwel niet tot de taken van de huidige cel Taaladvies om de spellingkennis van de hele Vlaamse bevolking te evalueren. Bovendien is de gewone burger uiteraard niet wettelijk verplicht de spellingsregels toe te passen. De taak van de cel Taaladvies bestond er met name in iedereen te sensibiliseren en zo goed mogelijk over de nieuwe regels te informeren.

In januari 1998 is een groot dictee voor ambtenaren georganiseerd. Uit het grote aantal inschrijvingen kan worden afgeleid dat ambtenaren wel gemotiveerd zijn om de nieuwe spelling zo goed mogelijk onder de knie te krijgen. Uit steekproeven op teksten van ambtenaren van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en uit taalvragen die de cel Taaladvies krijgt, kan overigens worden afgeleid dat de meeste ambtenaren al vrij goed overweg kunnen met de nieuwe spellingsregels. Flagante fouten tegen de spelling komen nu zeker niet vaker voor dan vóór de spellingshervorming van 1995. Bovendien stellen ambtenaren hun taalvragen nu veel gericht dan voordien.

Vast staat dat mensen veel bewuster dan vroeger omgaan met spelling, wat hen soms ten onrechte doet denken "dat ze nu aan alles twijfelen".

Daarnaast evalueert de cel Taaladvies permanent de taalkennis (en de spellingkennis in het bijzonder) van ambtenaren via de schrijftrainingen die door de afdeling Vorming worden georganiseerd. Er is een zeer goede samenwerking tussen de docenten van de schrijftraining en de filologen van de cel Taaladvies.

2. Kostprijs en voortzetting van het project

De spellingbrochure, die uiteindelijk op 1.500.000 exemplaren is gedrukt, blijkt een "evergreen" te zijn : de cel Taaladvies en de afdeling Communica-

tie en Ontvangst krijgen nog steeds aanvragen binnen voor de brochure, al zijn die nu niet meer zo massaal als in de beginperiode. Het overgrote deel van de aanvragen komt van scholen. De spellingfolder "De spelling in een notendop" is eveneens op 1.500.000 exemplaren gedrukt en verspreid. De kostprijs voor de aanmaak en verspreiding van beide producten bedroeg 9.015.752 frank. Van dat bedrag heeft de Nederlandse Taalunie 400.000 frank voor haar rekening genomen.

Ook de educatieve video over de nieuwe spelling, die in samenwerking met het kabinet van Vlaams minister voor Cultuur Luc Martens is aangemaakt, heeft meer succes geboekt dan verwacht. De eerste oplage van 1.000 exemplaren, die vooral via de openbare bibliotheken ter beschikking van de geïnteresseerde burger werd gesteld, bleek al snel onvoldoende. Vooral scholen en bedrijven hebben die video aangekocht. In 1997 werd voor een tweede oplage van 1.000 exemplaren gezorgd. Ruim de helft daarvan heeft op dit ogenblik zijn weg naar de burger al gevonden. De kostprijs voor de kopieën en de verspreiding van de video bedroeg 380.000 frank. De montage van de film (990.379 frank) werd betaald door het kabinet van minister Martens.

Aan de spellingchecker voor Word 6.0 en WP 5.x, die de cel Taaladvies in 1996 heeft geëvalueerd en bijgestuurd, is in 1997 een woordenlijst van ruim 10.000 woorden toegevoegd. Het gaat om woorden die courant voorkomen in teksten van de Vlaamse overheid. In het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap wordt geleidelijk aan overgeschakeld op Windows NT, dat een goede spelling- en grammaticaconrole bevat.

In december 1998 zal de spellingbrochure die in september 1996 voor het Internet is ontsloten, worden uitgebreid met een interactieve oefeningenreeks en een testmodule op alle nieuwe spellingregels. Voorts zal de cel Taaladvies begin volgend jaar voor het Intranet van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap een site met onder meer spellingadviezen maken.